

POLSKI ŁAD PODATKI I SKŁADKI

Adam Bartosiewicz

POLSKI ŁAD 2022

POLSKI ŁAD PODATKI I SKŁADKI

POLSKI ŁAD PODATKI I SKŁADKI

Adam Bartosiewicz

Stan prawny na 20 grudnia 2021 r.
z uwzględnieniem zmian, które wejdą w życie 1 stycznia 2022 r.,
wynikające z ustawy z 29 października 2021 r. (Dz.U. poz. 2105)
oraz nowelizacji do niej: Dz.U. z 2021 r. poz. 2349, druk sejm. nr 1795

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawoLubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8246-692-8

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluger.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	19
Wstęp	21
Rozdział 1	
Zmiany w składkach na ubezpieczenie zdrowotne	25
1. Polski Ład a pracownicy	25
2. Różne formy prowadzonej działalności a składka zdrowotna	26
3. Różne działalności opodatkowane w ten sam sposób – strata w jednej z nich	27
4. Składka zdrowotna osoby współpracującej	29
5. Ubezpieczenie zdrowotne a członek zarządu spółki z o.o. powołany do pełnienia funkcji	29
6. Składka zdrowotna u osoby powołanej do pełnienia funkcji	30
7. Składka zdrowotna nie jest kosztem uzyskania przychodów	30
8. Podstawa do ustalenia składki zdrowotnej	31
9. Podstawa obliczenia składki u wspólnika spółki cywilnej	32
10. Składki zdrowotne a działalność w specjalnej strefie ekonomicznej	32
11. Przychody z danego roku a wysokość podstawy do ustalenia składki zdrowotnej	33
12. Zmiana podstawy składki zdrowotnej u podatników opodatkowanych ryczałtem	35

13. Wyliczenie składki zdrowotnej	37
14. Zmiana kwoty przychodów w ciągu roku	38
15. Terminy płatności pozostałych składek	38
16. Zaliczki uproszczone a podstawa składki zdrowotnej	39
17. Konieczność wyliczania składki zdrowotnej co miesiąc ...	40
18. Składki w przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej opodatkowanej według skali podatkowej	41
19. Składka zdrowotna w przypadku karty podatkowej	42
20. Prokurent spółki z o.o. powołany uchwałą zgromadzenia wspólników	43
21. Uproszczone zaliczki a składki na ubezpieczenie zdrowotne	43
22. Różne formy pełnienia funkcji w spółce z o.o.	44
23. Dywidenda nie jest tytułem do ubezpieczenia zdrowotnego	44
24. Wspólnik spółki z o.o. a składka na ubezpieczenie zdrowotne	45
25. Spółka jednoosobowa czy „prawie” jednoosobowa?	46
26. Członek zarządu powołany do pełnienia funkcji z innym tytułem do ubezpieczenia zdrowotnego	47
27. Straty w niektórych miesiącach prowadzenia działalności	48
28. Różne formy prowadzenia działalności	49
29. Deklaracje w przypadku składek na ubezpieczenie zdrowotne	51
30. Brak odliczenia składki – dokumenty	51
31. Wynajem prywatny a składka zdrowotna	52
32. Wierzyciel z tytułu składek zdrowotnych	52
33. Terminy złożenia deklaracji rozliczeniowych i zapłaty składek	53
34. Jednoosobowa działalność oraz spółka komandytowa	53
35. Strata podatkowa u osoby prowadzącej działalność gospodarczą	54
36. Członek zarządu będący nierezydentem na powołaniu	55
37. Zaległe składki za 2021 r. zapłacone w 2022 r.	56
38. Podstawa do składki zdrowotnej u przedsiębiorców	56

39. Remanent a podstawa ustalania składki na ubezpieczenie społeczne	58
40. Ulga na złe długi a podstawa ustalania składki na ubezpieczenie zdrowotne	58
41. Składka zdrowotna – od przychodu czy od dochodu?	59
42. Składka zdrowotna dla osoby współpracującej a forma opodatkowania przedsiębiorcy	60
43. Brak uproszczonych składek zdrowotnych	61
44. Składka zdrowotna za styczeń 2022 r.	62
45. Przedsiębiorca na stracie a składka zdrowotna	63
46. Strata z lat ubiegłych	64
47. Naliczanie składki w trakcie roku	65
48. Prokurent a ubezpieczenie społeczne i zdrowotne	67
49. Kumulacja tytułów do składki zdrowotnej	68
50. Składki zdrowotne w spółce komandytowej	69
51. Zmiany w składce zdrowotnej a zasady liczenia zaliczek uproszczonych od dochodów z działalności gospodarczej	70
52. Składki a umowy zlecenia oraz umowy o dzieło	70
53. Emeryt z emeryturą i dochodami z działalności gospodarczej	70
54. Zmiana formy prowadzenia działalności a składki zdrowotne	71
55. Brak kumulacji tytułów do ubezpieczenia społecznego	72
56. Zapłata ratalna starych składek w 2022 r.	72
57. Korekta dochodu a składki zdrowotne	73
58. Wynikające z umowy powtarzające się usługi udziałowca na rzecz spółki z o.o.	74
59. Kwartalne zaliczki na podatek a składka zdrowotna	75
60. Brak rocznego limitu składki zdrowotnej	76
61. Zapłata składek zdrowotnych za 2022 r. w grudniu 2021 r.	76
62. Straty z lat ubiegłych	78
63. GAAR dla ZUS?	78
64. Zarządca sukcesyjny	79

65. Dochód ze spółki oraz strata z jednoosobowej działalności	79
66. Strata w działalności – składka zdrowotna	81
67. Osoba współpracująca w spółce komandytowej	81
68. Termin rocznego rozliczenia składek	82
69. Przekroczenie progu przychodów – wysokość składki zdrowotnej za dany miesiąc	82
70. Spółka komandytowa – składka zdrowotna wspólników	83
71. Przekroczenie limitu przychodów w danym miesiącu a składka za ten miesiąc	84
72. Składka zdrowotna komandytariusza a wypłacane zaliczki na poczet zysku	85
73. Błąd w wyliczeniu dochodu	85
74. Przychody z najmu prywatnego	86
75. VAT należny nie jest podstawą do wyliczenia składki	87
76. Podstawa obliczenia składki przy ryczałcie	88
77. Wiele spółek komandytowych	88
78. Dwuosobowa spółka z o.o.	89
79. Proporcja udziałów przy dwuosobowej spółce z o.o.	89
80. Powołanie – czynności wykonywane poza Polską	90
81. Osoba współpracująca w działalności – skala a opodatkowanie liniowe	91
82. Wysokość składki zdrowotnej – opodatkowanie liniowe w działalności	92
83. Składka zdrowotna a dochód z poprzedniego roku	93
84. Ryczałt w 2022 r., skala w roku poprzednim – wysokość składek w 2022 r.	93
85. Podstawa wymiaru składki w jednoosobowej spółce z o.o.	94
86. Utrata prawa do ryczałtu w ciągu roku	95
87. Podstawa składki zdrowotnej przy opodatkowaniu skalą	95
88. Przychody z prywatnego wynajmu	96

Rozdział 2**Zmiany dotyczące podatników opodatkowanych skalą**

podatkową	97
A. Rozliczenia wspólnie z małżonkiem oraz osób samotnych	
z dziećmi	97
1. Wspólne rozliczenie nowych małżonków w 2021 r.	97
2. Opodatkowanie osób samotnie wychowujących dziecko w 2021 r.	98
3. Opodatkowanie osób samotnie wychowujących dzieci za 2022 r.	99
4. Dodatkowa ulga na dziecko dla osób samotnie wychowujących dziecko	99
5. Dzieci, w związku z samotnym wychowywaniem których przysługuje dodatkowa ulga	102
6. Ulga na dziecko i dodatkowa ulga na dziecko	103
7. Dodatkowa ulga na dziecko – bez limitu kwotowego	103
8. Liczba dzieci samotnie wychowywanych a kwota dodatkowej ulgi	105
9. Dodatkowa ulga na dziecko – dochody dziecka pełnoletniego z wynajmu	106
10. Dodatkowa ulga na dziecko – dochody dziecka pełnoletniego objęte PIT-0	107
B. PIT-0 dla dużych rodzin oraz dla seniorów	108
11. PIT-0 dla dużych rodzin – status dzieci uprawniający do zwolnienia	108
12. Urodzenie się czwartego dziecka w danym roku podatkowym	110
13. Ukończenie szkoły przez dziecko w danym roku podatkowym	111
14. PIT-0 dla dużych rodzin – także dla podatników opodatkowanych liniowo	112
15. PIT-0 dla dużych rodzin – wolne dochody czy przychody?	112
16. PIT-0 dla dużych rodzin – sposób opodatkowania nadwyżki przychodów ponad kwotę zwolnioną	114
17. PIT-0 dla dużych rodzin – co z kosztami przychodu zwolnionego?	115

18. PIT-0 dla dużych rodzin – także u podatników opodatkowanych ryczałtem	116
19. Przychody z praw majątkowych – brak możliwości korzystania z PIT-0	117
20. PIT-0 dla dużych rodzin – zaliczki u pracownika	118
21. PIT-0 dla dużych rodzin – zaliczki u zleceniobiorcy	119
22. PIT-0 dla dużych rodzin – wymogi formalne	120
23. PIT-0 dla dużych rodzin – sposób prowadzenia księgi	120
24. PIT-0 dla dużych rodzin a ulga na dziecko	121
25. PIT-0 dla seniora – zakres zastosowania	122
26. PIT-0 dla seniora – także od dochodów z działalności	124
27. PIT-0 dla seniorów a zawieszenie prawa do emerytury	125
28. Kontynuacja zatrudnienia emeryta u dotychczasowego pracodawcy	126
29. Formalności związane z niepobieraniem zaliczek w ramach PIT-0 dla seniora	127
30. Emeryt planujący pracę do połowy roku – limit zwolnienia	128
C. Ulga dla klasy średniej	130
31. Istota ulgi dla klasy średniej	130
32. Dokument uprawniający płatnika do stosowania ulgi	131
33. Ulga dla klasy średniej u pracownika zatrudnionego w kilku zakładach pracy	132
34. Niebezpieczeństwa ulgi dla klasy średniej	133
35. Przychody z umowy zlecenia	134
36. Suma zaliczek pobranych w trakcie roku niższa od podatku należnego za cały rok	136
37. Ulga dla klasy średniej – także przychody z działalności gospodarczej	137
38. Ulga dla klasy średniej – nie dla przedsiębiorców opodatkowanych liniowo	138
39. Ulga dla pracowników – przychody czy dochody?	138
40. Ulga dla pracowników – od jakiej podstawy wyliczyć?	139
41. Stosowanie ulgi w trakcie roku	141
42. Rezygnacja z ulgi w trakcie roku	141
43. Ulga dla klasy średniej a wspólne rozliczenie z małżonkiem	142

44. Ulga dla klasy średniej – nie dla umów zlecenia i umów o dzieło	143
45. Ulga dla klasy średniej a przychody emerytów	144
46. Zaliczki na podatek bez uwzględnienia ulgi dla klasy średniej	144
47. Przychód z emerytury lub renty	145
48. Ulga dla klasy średniej a umowa o dzieło	146
49. Limit przychodów ze stosunku pracy w przypadku ulgi dla klasy średniej	147
50. Inne przychody podlegające opodatkowaniu według skali nie wyłączają ulgi	148
51. Przychody ze zlecenia a sposób obliczania ulgi	149
52. Ulga dla klasy średniej a członkowie zarządu bez zatrudnienia	150
53. Ulga dla klasy średniej przy zaliczce na podatek a zlecenia u innego pracodawcy	151
54. Ulga dla klasy średniej a małżonkowie	152
55. Ulga dla klasy średniej – zmiana oświadczenia w trakcie roku	153
56. Dochody z działalności gospodarczej a ulga dla klasy średniej	154
57. Brak stosowania ulgi w trakcie roku a ulga w rozliczeniu rocznym	155
58. Podstawa ulgi a dochody z powołania	156
59. Pracownik z wynagrodzeniem miesięcznym wyższym niż limit ulgi	157
60. Zasiłki a ulga dla klasy średniej	158
61. Oświadczenie pracownika dotyczące ulgi dla klasy średniej	159
62. Wzór wniosku o niestosowanie ulgi dla klasy średniej	160
63. Dwie umowy o pracę u danego pracodawcy	161
64. Umowa o pracę i umowa zlecenia	162
65. Ulga dla klasy średniej w przypadku małżonków	163
66. Przedsiębiorca zatrudniający pracowników	164
D. Zmiany w skali podatkowej	165
67. Nowa kwota wolna od podatku	165
68. Nowe przedziały skali podatkowej	166

69. Kwota wolna także dla przedsiębiorców rozliczających się wedle skali podatkowej	166
70. Kwota wolna od podatku tylko dla podatników rozliczających się według skali	167
71. Podwyższenie górnej granicy pierwszego przedziału skali podatkowej a limit kosztów autorskich	168
72. Podwyższenie kwoty wolnej od podatku a dochody dziecka uczącego się	168
73. Wynagrodzenie za grudzień 2021 r. płatne w styczniu 2022 r.	170
74. Pierwszy próg podatkowy	170

Rozdział 3

Zmiany dotyczące przedsiębiorców – osób fizycznych	172
A. Samochody wykupywane z leasingu	172
1. Wykupienie samochodu z leasingu w roku poprzednim, sprzedaż w bieżącym	172
2. Skrócenie czasu trwania umowy leasingu i wykup samochodu przed 1.01.2022 r.	173
3. Regulacje przejściowe dotyczące wykupu samochodu z leasingu	174
4. Decyduje data wykupu czy data rozpoczęcia leasingu?	175
5. Nie jest istotna data zawarcia umowy leasingowej	175
6. Zakres zastosowania przepisów dotyczących sprzedaży samochodów wykupionych prywatnie z leasingu firmowego	176
7. Samochód wykupiony z leasingu i przekazany w darowiźnie	177
B. Amortyzacja budynków mieszkalnych oraz lokali mieszkalnych	178
8. Zakaz amortyzacji – przychody z krótkotrwałego wynajmu apartamentu mieszkalnego	178
9. Amortyzacja lokali mieszkalnych w 2022 r. – wątpliwości	179
10. Wyłączenie amortyzacji budynków mieszkalnych – nie ma znaczenia rodzaj działalności	180

11. Brak amortyzacji lokali mieszkalnych w spółce z o.o.	181
12. Środek trwały nabyty w 2021 r., lecz wprowadzony do ewidencji w 2022 r.	182
13. Lokal mieszkalny czy użytkowy	183
14. Zakres wyłączenia amortyzacji lokali (budynków mieszkalnych) – forma opodatkowania i źródło przychodów nie mają znaczenia	186
15. Zakaz amortyzacji – także przy wynajmie nieruchomości w ramach działalności	187
16. Lokal mieszkalny kupiony w 2022 r. – amortyzacja	188
17. Czynsz wynajmu lokalu mieszkalnego na potrzeby działalności	189
18. Amortyzacja apartamentu	189
19. Budynki o mieszanym przeznaczeniu	190
20. Długotrwałość wynajmu nie przesądza o mieszkalnym charakterze lokalu	192
21. Informacja o sposobie rozliczenia najmu prywatnego	193
22. Oświadczenie o wyborze formy opodatkowania	194
23. Amortyzacja bilansowa nieruchomości mieszkalnych	196
24. Nieruchomości mieszkalne a ewidencja środków trwałych	196
25. Zmiany w sposobie opodatkowania wynajmu a amortyzacja	197
26. Amortyzacja a data nabycia nieruchomości	198
27. Wynajem lokalu użytkowego w 2022 r.	198
28. Wynajem w ramach działalności	199
29. Wynajem prywatny lokali niemieszkalnych	200
30. Nie ma znaczenia status najemcy	200
31. Koszty związane z utrzymaniem mieszkań używanych w działalności	201
32. Zakres przedmiotowy wyłączeń z amortyzacji	202
C. Płatności otrzymywane od konsumentów	203
33. Obowiązek przyjmowania płatności od konsumenta w formie bezgotówkowej	203
34. Płatność przyjęta od konsumenta w gotówce z naruszeniem przepisów – skutki podatkowe	204

35. Nie ma znaczenia kwota zaliczki – liczy się wartość transakcji	204
36. Limit 20 000 zł – netto czy brutto?	205
37. Pojęcie transakcji w kontekście płatności przyjmowanych od konsumentów	206
38. Płatność dla konsumenta a forma gotówkowa	209
39. Limit dla transakcji gotówkowych nie ma charakteru rocznego	210
40. Transakcja między konsumentami – nie ma limitu	211
41. Zapłata gotówką za granicą	211
D. Zagadnienia inne	212
42. Konsekwencje podatkowe zatrudniania na czarno u pracodawcy	212
43. Księgi podatkowe wysyłane do urzędów skarbowych dopiero od 2023 r.	214
44. Nowe zasady ustalania przychodów z tytułu nieodpłatnego używania samochodów przez pracowników	215
45. Nowe przepisy – czasowy zakres zastosowania	216
46. Jednoosobowa działalność gospodarcza a optymalna forma dla obciążeń podatkowych i składkowych	216
47. Skala podatkowa i podatek liniowy – nie dla jednej osoby w tym samym roku	217
48. Ryczałt w spółce i skala z działalności jednoosobowej	218

Rozdział 4

Zmiany w ryczałtowanych formach opodatkowania	220
A. Ryczałt ewidencjonowany	220
1. Obowiązkowy ryczałt w zakresie prywatnego wynajmu nieruchomości – od 2023 r.	220
2. Zmiana definicji wolnego zawodu	221
3. Senior prowadzący działalność opodatkowany ryczałtem	221
4. Osoba wychowująca co najmniej czworo dzieci opodatkowana ryczałtem	223
5. Działalność gospodarcza a wynajem prywatny	224
6. Nowa stawka 14%	225

7. Nowa stawka 12%	226
8. Wysyłanie ewidencji przychodów do urzędu skarbowego od 2023 r.	226
9. Lekarze (lub pielęgniarki) w spółce partnerskiej a ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	227
10. Lekarz z umową o pracę i własną działalnością	228
11. Stawka ryczałtu dla technika radiologii	229
12. Spółka osobowa z osobami fizycznymi i osobami prawnymi	230
13. Menedżer w restauracji – stawka ryczałtu	231
14. Działalność szkoleniowa lekarza a ryczałt	231
15. Podmiot zatrudniający lekarzy – ryczałt	232
16. Lekarz mający także umowę o pracę	232
17. Przychody z wynajmu nieruchomości	233
B. Karta podatkowa	234
18. Karta podatkowa nie dla nowych podatników	234
19. Karta podatkowa po odwieszeniu działalności	234
20. Lekarz na karcie podatkowej	235
21. Lekarz na karcie podatkowej – co w 2022 r.?	237
22. Lekarz na karcie podatkowej a sposób opodatkowania małżonka	238
23. Lekarz na karcie podatkowej a małżonek ze spółką z o.o.	239
24. Działalność rozpoczęta w 2021 r. – wybór karty podatkowej	240
25. Osoba dotychczas opodatkowana kartą podatkową	240
26. Odwieszenie działalności wcześniej opodatkowanej kartą podatkową	241
27. Działalność nierejestrowana a Polski Ład	241

Rozdział 5

Nowe ulgi dla podatników podatku dochodowego	242
1. Ulga dla podatników osiedlających się w Polsce (tzw. ulga na powrót)	242
2. Zmiany w zakresie ulgi rehabilitacyjnej	244
2.1. Wydatki na zakup, naprawę lub wypożyczenie wyrobów medycznych	244

2.2. Wydatki na wypożyczenie indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych	245
2.3. Wydatki na pieluchomajtki i podobne	245
2.4. Wydatki na zabiegi rehabilitacyjne oraz na pobyt opiekuna	245
3. Preferencje dla podatników inwestujących w alternatywne spółki inwestycyjne	246
4. Dodatkowe odliczenie B+R od zaliczek na podatek dotyczących pracowników	247
5. Zwiększenie kwoty przysługującego odliczenia w ramach ulgi B+R	249
6. Ulga na prototyp	251
7. Ulga na ekspansję	254
8. Ulga dla podatników wspierających działalność sportową, kulturalną oraz szkolnictwo wyższe i naukę	255
9. Ulga z tytułu wydatków ponoszonych na ochronę i konserwację zabytków	257
10. Ulga B+R oraz rozliczenie IP Box w tym samym czasie ...	257
11. Ulga na robotyzację	258
12. Ulga na terminal	259
13. Opłaty na rzecz pośrednika a ulga na ekspansję	261

Rozdział 6

Regulacje odnoszące się do podatników CIT	263
A. Ukryta dywidenda	263
1. Wypłaty za usługi na rzecz udziałowców	263
2. Wynajem lokalu użytkowego od udziałowca spółki z o.o.	264
3. Rzeczywiste usługi wykonywane przez udziałowców na rzecz spółki	265
4. Zakres przedmiotowy przepisów dotyczących ukrytej dywidendy	267
5. Faktury za wynajem w spółce kapitałowej	268
6. Ukryta dywidenda nie w spółce jawnej	269

7. Wynagrodzenie wspólników będące procentem przychodów (a nie dochodów) spółki	270
8. Ukryta dywidenda nie obejmująca wszystkich świadczeń na rzecz swojej spółki	271
B. Zmiany w estońskim CIT	272
9. Estoński CIT także dla spółek komandytowych	272
10. Spółka komandytowa ze spółką z o.o. jako komandytariuszem	273
11. Skrócenie roku podatkowego na potrzeby opodatkowania estońskim CIT	274
12. Obniżenie stawek estońskiego CIT	275
13. Przekształcenie jednoosobowej działalności w spółkę z o.o. a estoński CIT	276
14. Ukryte zyski w spółce na estońskim CIT	277
C. Minimalny podatek przychodowy	280
15. Minimalny podatek przychodowy – zakres podmiotowy	280
16. Także mali podatnicy mogą być objęci minimalnym podatkiem przychodowym	280
17. Podatek minimalny także dla podmiotu operującego standardowo na niskich marżach	281
18. Wysokość podatku przychodowego	282
19. Podstawa opodatkowania minimalnym podatkiem przychodowym	282
20. Zapłacony podatek dochodowy a podatek przychodowy	285
21. Podatek minimalny u podatnika rozpoczynającego działalność	286
D. Pozostałe zagadnienia	288
22. Spółka komandytowa a spółka komandytowo-akcyjna	288
23. Opodatkowanie komandytariuszy osób fizycznych	289
 Rozdział 7	
Obciążenia publicznoprawne – modele	291
1. Jednoosobowa działalność gospodarcza – opodatkowanie podatkiem liniowym 19%	291

2. Jednoosobowa działalność gospodarcza – opodatkowanie według skali podatkowej	292
3. Jednoosobowa działalność gospodarcza – ryczałt	293
4. Jednoosobowa działalność gospodarcza – karta podatkowa	294
5. Spółki transparentne podatkowo (jawna/cywilna/partnerska)	295
6. Spółka komandytowa z udziałem spółki z o.o. (komplementariusza) oraz osoby fizycznej (komandytariusz)	296
7. Spółka komandytowa z udziałem spółki z o.o. (komandytariusza) oraz osoby fizycznej (komplementariusza); tzw. odwrócona komandytowa	297
8. Spółka z o.o. z udziałowcami – osobami fizycznymi + zarząd z powołania z wynagrodzeniem	298
9. Jednoosobowa spółka z o.o. (jeden udziałowiec)	299
10. Spółka komandytowo-akcyjna	300
11. Kilka spółek komandytowych, w których komplementariuszem jest jedna i ta sama spółka z o.o.	301
12. Spółka z o.o. nabywająca świadczenia od współników (osób fizycznych / transparentnej spółki osobowej) opodatkowanych według: skali podatkowej / podatku liniowego / ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych	302
13. Spółka z o.o. nabywająca świadczenia od spółki komandytowej	304
14. Spółka z o.o. z estońskim CIT (ryczałt od dochodów spółek)	306
15. Spółka komandytowa z estońskim CIT (ryczałt od dochodów spółek)	307

WYKAZ SKRÓTÓW

- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.)
- pr. przeds. – ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2021 r. poz. 162 ze zm.)
- u.p.d.o.f. – ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1128 ze zm.)
- u.p.d.o.p. – ustawa z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1800 ze zm.)
- u.p.k. – ustawa z 30.05.2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. z 2020 r. poz. 287 ze zm.)
- ustawa nowelizująca – ustawa z 29.10.2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2105 ze zm.)
- u.s.u.s. – ustawa z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423 ze zm.)
- u.ś.o.z. – ustawa z 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.)
- u.z.p.d.f. – ustawa z 20.11.1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. z 2021 r. poz. 1993 ze zm.)

WSTĘP

Tak zwany Polski Ład to największa chyba w ostatnich latach reforma systemu podatkowo-składkowego w Polsce.

Przeprowadzana jest ona pod hasłem historycznej obniżki podatków. Podatki owszem, dla niektórych podatników będą niższe, lecz w zamian za to składka zdrowotna będzie dla wszystkich wyższa. Dużo wyższa.

Problemem jednak nie są wyłącznie same wzrosty obciążeń podatkowych i składkowych. Fatalny jest przede wszystkim sposób i tempo przeprowadzania tej nowelizacji. Pozorowane konsultacje społeczne projektu, wprowadzanie znacząco zmienionego przedłożenia pod obrady Sejmu, urągające zasadom przyzwoitości tempo prac nad ustawą, dodawanie pomiędzy kolejnymi czytaniem przygotowywanych na kolanie poprawek mających służyć interesom kolejnych grup wyborców.

To wszystko spowodowało, że stworzone w ramach tej nowelizacji prawo jest fatalnej jakości. A to naprawdę spory wyczyn, jeśli wziąć pod uwagę dotychczasowe „standardy” polskiego prawa podatkowego. Wydawać by się mogło, że już dawno jesteśmy na dnie, a tymczasem właśnie pukają od spodu – to Polski Ład na horyzoncie.

Niech świadczy o tym choćby fakt, że jeszcze przed wejściem ustawy w życie mamy dwie nowelizacje tych regulacji w toku procesu legislacyjnego, a od połowy listopada w zasadzie nie ma dnia, żeby różne media nie donosiły o kolejnych dostrzeżonych błędach, niedoróbkach i wadach...

Jak w tym wszystkim odnaleźć się mają podatnicy (zwłaszcza ci rozliczający się samodzielnie)? Czy ze stosowaniem nowych przepisów poradzą sobie działy kadrowo-płacowe firm, które już wkrótce będą musiały policzyć zaliczki na podatek i składki zdrowotne według nowych zasad? Co mają powiedzieć księgowi czy doradcy podatkowi obsługujący przedsiębiorstwa od strony podatkowej i księgowej? W ich głowach wykluwają się setki pytań, kiełkują wciąż nowe wątpliwości. Można to zaobserwować podczas tematycznych szkoleń czy też na branżowych forach w mediach społecznościowych.

Z pomocą przyjąć im ma oddawana do rąk Czytelników publikacja. To owoc wielu spotkań z przedsiębiorcami, księgowymi, doradcami podatkowymi – czy to podczas szkoleń, czy w ramach indywidualnych konsultacji. Zawiera ona odpowiedzi na blisko 300 pytań dotyczących różnych podatkowych i składkowych aspektów Polskiego Ładu. Jest adresowana przede wszystkim do mniejszych przedsiębiorców (i podmiotów ich obsługujących). Czytelnik nie znajdzie w niej zatem zbyt wielu informacji – wpisujących się w historyczną obniżkę podatków – dotyczących takich rozwiązań, jak: ulga na ekspansję, ulga na robotyzację, ulga na stworzenie holdingów, ulga na wejście na giełdę.

Znalazły się tu natomiast wyjaśnienia problemów wywołujących codzienne pot, krew i łzy większości polskich przedsiębiorców – nowe zasady liczenia składki zdrowotnej, nowe ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej w aspekcie podatkowym, nowe regulacje dotyczące zasad i form płatności w relacjach z konsumentami i przedsiębiorcami.

Są tu także informacje dotyczące tych nowych ulg i zwolnień, z których przedsiębiorcy i pracownicy faktycznie mogą skorzystać, w tym m.in. dotyczące tzw. ulgi dla klasy średniej, PIT-0 dla dużych rodzin (4+), PIT-0 dla seniora, nowych szczebli skali podatkowej.

Autor i wydawnictwo dołożyli wszelkich starań, aby książka ukazała się jak najszybciej i zawierała jak najbardziej aktualny stan prawny. Z uwagi jednak na obecny kształt procesu ustawodawczego w Polsce

nie można wykluczyć, że pewne jej fragmenty ulegną dezaktualizacji. Poprawianie Polskiego Ładu wciąż bowiem trwa. W książce uwzględniono dwie nowelizacje (będące w toku), o których wiadomo na dzień 20.12.2021 r. Nie można wszakże wykluczyć, że jeszcze przed Sylwestrem takich nowelizacji pojawi się przynajmniej kilka. Wszak jedna nowelizacja podatkowej wiosny nie czyni, więc dobrze byłoby wypuścić ich co najmniej kilkanaście. Podatnicy przywykną...

Rozdział 1

ZMIANY W SKŁADKACH NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

1. Polski Ład a pracownicy

Czy w Polskim Ładzie są jakieś zmiany dla zwykłych pracowników?

Tak, takie zmiany w przepisach podatkowych oraz składkowych również można znaleźć. Można wspomnieć o tym, że wszystkie osoby fizyczne w Polsce dotknie zmiana polegająca na braku odliczenia od podatku dochodowego składki zdrowotnej. Czy to pracownicy, czy przedsiębiorcy, czy osoby pracujące na umowach cywilnoprawnych – żaden podatnik nie odliczy już składki zdrowotnej od podatku dochodowego.

Tych podatników (którzy są pracownikami) będą dotyczyły m.in. zmiany polegające na podwyższeniu kwoty wolnej od podatku, podwyższeniu górnej granicy pierwszego progu podatkowego. Może ich obejmować nowa ulga na klasę średnią.

Jeśli osoby te są osobami pozostającymi w związku małżeńskim czy też są osobami samotnie wychowującymi dzieci – ich rozliczenia podatkowe także czekają zmiany (związane ze zmianami w tych formach rozliczeń).

2. Różne formy prowadzonej działalności a składka zdrowotna

Klient jest udziałowcem w spółce komandytowej, która płaci teraz CIT, oraz udziałowcem spółki jawnej. Ze spółki jawnej płaci PIT liniowo. Czy w 2022 r. dochód ze spółki komandytowej jest brany do podstawy składki zdrowotnej?

Począwszy od 2022 r. przedsiębiorcy obliczają składkę zdrowotną od swoich rzeczywistych dochodów z działalności, a nie od podstawy zryczałtowanej. Jeśli prowadzą oni działalność w różnych formach, ale są one opodatkowane wszystkie tak samo, to wówczas podstawa do wyliczenia składek jest jedna i obejmuje łączny dochód ze wszystkich form działalności.

Zastosowanie tej zasady nie jest możliwe w przypadku spółki komandytowej. Ta spółka jest bowiem obecnie spółką opodatkowaną podatkiem dochodowym od osób prawnych, natomiast dochody wspólników są traktowane na równi z dywidendą. W związku z tym nowe przepisy stanowią, że osoby fizyczne, które są wspólnikami spółki komandytowej, mają obowiązek opłacać zryczałtowane składki zdrowotne. Ani dochody spółki komandytowej, ani dochody wspólnika ze spółki komandytowej nie są brane pod uwagę do wyliczenia składki zdrowotnej z działalności prowadzonej w spółce jawnej.

Podatnik zapłaci zatem składkę zdrowotną od dochodów ze spółki jawnej od podstawy stanowiącej jego dochody z działalności (w spółce jawnej), natomiast od udziału w spółce komandytowej podatnik będzie musiał odprowadzać comiesięczną składkę zdrowotną liczoną od podstawy stanowiącej równowartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w IV kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. W III kwartale 2021 r. wynagrodzenie to wynosiło 5885,75 zł. To dawałoby kwotę miesięcznej składki wynoszącą 529,72 zł. Zapewne w 2022 r. składka będzie nieco wyższa.

3. Różne działalności opodatkowane w ten sam sposób – strata w jednej z nich

Prowadzę działalność w spółce jawnej oraz jednoosobową działalność gospodarczą. W obu tych działalnościach jestem opodatkowany stawką liniową. Zdarza się w niektórych miesiącach, że w spółce jawnej jest dochód, natomiast w działalności jednoosobowej strata. Czy wówczas będę musiał płacić z działalności jednoosobowej kwotę minimalną składki zdrowotnej, natomiast ze spółki – od dochodu ze spółki, czy też obliczam łączny dochód i płacę jedną składkę?

Przepis art. 81 ust. 2 u.ś.o.z. stanowi, że roczną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, 3, 4 i 5 u.s.u.s. oraz w art. 18 ust. 1 pr. przeds., opłacających podatek dochodowy na zasadach określonych w art. 27, 30c lub 30ca u.p.d.o.f., stanowi dochód z działalności gospodarczej ustalony za rok kalendarzowy jako różnica między osiągniętymi przychodami, w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów, w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszony o kwotę opłaconych w tym roku składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Przepisy art. 81 ust. 2c u.ś.o.z. precyzują zaś, że za każdy miesiąc podlegania ubezpieczeniu osoba, o której mowa w ust. 2, wpłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne od miesięcznej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowiącej dochód z działalności gospodarczej uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, za który opłacana jest składka, ustalony w następujący sposób:

- 1) dochód za pierwszy miesiąc podlegania ubezpieczeniu w roku składkowym jest ustalany jako różnica między osiągniętymi przychodami, w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów, w rozumieniu tej ustawy;

- 2) dochód ustalony w sposób, o którym mowa w pkt 1, jest pomniejszany o kwotę składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe opłaconych w tym miesiącu, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów;
- 3) dochód za kolejne miesiące ustala się jako różnicę między sumą przychodów w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych osiągniętych od początku roku i sumą kosztów uzyskania tych przychodów w rozumieniu tej ustawy, poniesionych od początku roku;
- 4) dochód ustalony w sposób, o którym mowa w pkt 3, jest pomniejszany o sumę dochodów ustalonych za miesiące poprzedzające i o różnicę między sumą składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, zapłaconych od początku roku, a sumą składek odliczonych w poprzednich miesiącach; dochód nie jest pomniejszany o składki, które zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Z kolei przepis art. 81 ust. 2a u.s.o.z. stanowi, że jeśli ubezpieczony prowadzi więcej niż jedną pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 81 ust. 2, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana od sumy dochodów. Tak ustalona podstawa wymiaru składki nie może być niższa niż wskazana w art. 81 ust. 2b u.s.o.z.

Z powyższych regulacji wynika zatem, że należałoby ustalić jedną podstawę do obliczenia składki zdrowotnej za dany miesiąc. Nie ma obowiązku opłacania za miesiące, w których notowana jest strata, składki zryczałtowanej.

Przykładowo zatem w styczniu 2022 r. podatnik:

- uzyskał 5000 zł dochodu ze spółki;
- poniósł stratę w kwocie 1000 zł w działalności jednoosobowej.

Nie będzie musiał zapłacić składki wynoszącej 4,9% od 5000 zł dochodu ze spółki (245 zł) oraz składki wynoszącej 147,49 zł od straty w działalności (4,9% od podstawy wynoszącej 3010 zł), tylko zapłaci 4,9% składki od podstawy wynoszącej 4000 zł (5000 zł – 1000 zł), czyli 196 zł.

4. Składka zdrowotna osoby współpracującej

Jaką składkę zdrowotną będzie płacić osoba współpracująca z osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą?

Jak wynika z art. 81 ust. 2za u.ś.o.z., dla pozostałych osób prowadzących działalność pozarolniczą, w tym dla osób współpracujących z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne będzie kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w IV kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Tak więc składka zdrowotna dla osób współpracujących będzie liczona od podstawy zryczałtowanej. Nie ma jeszcze danych pozwalających na obliczenie tej podstawy. Według danych z kwartału poprzedzającego (czyli III, a nie IV) podstawa ta wynosiłaby 5885,75 zł.

To dawałoby kwotę miesięcznej składki wynoszącą 529,72 zł.

Powstaje natomiast wątpliwość, czy kwota składki może być ewentualnie inna w przypadku, gdy dana osoba byłaby osobą współpracującą u przedsiębiorcy opodatkowanego liniowo. Zob. pytanie nr 42.

5. Ubezpieczenie zdrowotne a członek zarządu spółki z o.o. powołany do pełnienia funkcji

Czy w spółce z o.o. członek zarządu posiadający tylko taki tytuł wyplaty będzie miał naliczaną składkę zdrowotną?

Od 1.01.2022 r., zgodnie z nowym przepisem art. 66 ust. 1 pkt 35a u.ś.o.z., obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie.

Tak więc członek zarządu spółki, który nie jest zatrudniony na żadnej podstawie, a jedynie powołany do tego zarządu, podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego i trzeba mu naliczyć składkę zdrowotną.

6. Składka zdrowotna u osoby powołanej do pełnienia funkcji

Czy członek zarządu spółki z o.o. pełniący funkcję na podstawie powołania również będzie objęty składką zdrowotną? W jakiej wysokości?

Tak, takie osoby są objęte obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym od 1.01.2022 r. Wynika to z dodanego do ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przepisu art. 66 ust. 1 pkt 35a.

Nie mają tutaj zastosowania żadne regulacje szczególne.

W związku z tym podstawą do naliczenia składki zdrowotnej jest dochód osoby pełniącej funkcję (przychód pomniejszony o zryczałtowane koszty uzyskania przychodów określone w ustawie). Wysokość składki wynosi 9% tej podstawy.

7. Składka zdrowotna nie jest kosztem uzyskania przychodów

Czyli składka na ubezpieczenie zdrowotne nie będzie kosztem?

Nic w tym zakresie się nie zmieniło w 2022 r.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne podatnika (czy też osób współpracujących) nie były i nadal nie są kosztem uzyskania przychodów.

8. Podstawa do ustalenia składki zdrowotnej

Czy podstawa do składki zdrowotnej będzie ustalana co miesiąc, czy będzie ustalana raz w roku na podstawie wysokości dochodu z zeznania rocznego?

Z treści pytania wynika, że chodzi tutaj o podstawę do obliczenia składki, która nie ma charakteru zryczałtowanego, tylko rzeczywisty. Podstawa zryczałtowana jest bowiem ustalana raz na rok (w oparciu albo o minimalne, albo o przeciętne wynagrodzenie).

Przepis art. 81 ust. 2c u.ś.o.z. precyzuje zaś, że za każdy miesiąc podlegania ubezpieczeniu osoba, o której mowa w ust. 2, wpłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne od miesięcznej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowiącej dochód z działalności gospodarczej uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, za który opłacana jest składka, ustalony w następujący sposób:

- 1) dochód za pierwszy miesiąc podlegania ubezpieczeniu w roku składkowym jest ustalany jako różnica między osiągniętymi przychodami, w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, a poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów, w rozumieniu tej ustawy;
- 2) dochód ustalony w sposób, o którym mowa w pkt 1, jest pomniejszany o kwotę składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe opłaconych w tym miesiącu, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów;
- 3) dochód za kolejne miesiące ustala się jako różnicę między sumą przychodów w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych osiągniętych od początku roku i sumą kosztów uzyskania tych przychodów w rozumieniu tej ustawy poniesionych od początku roku;
- 4) dochód ustalony w sposób, o którym mowa w pkt 3, jest pomniejszany o sumę dochodów ustalonych za miesiące poprzedzające i o różnicę między sumą składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe zapłaconych od początku roku a sumą składek odliczonych w poprzednich miesiącach; dochód